

**JAARVERSLAG
2016**

INTERLOKALE
VERENIGING
KENNISCENTRUM
VLAAMSE STEDEN

EVALUATIE TWEEDE SAMENWERKINGS- OVEREENKOMST

De tweede termijn van vijf werkjaren liep eind 2016 ten einde. Bij het einde van elke termijn wordt een zelfevaluatie van de werking van de Interlokale Vereniging Kenniscentrum Vlaamse Steden gemaakt. Het geeft inzicht in de werking en evalueert ze. Het document bestaat uit twee delen. Het eerste deel maakt een evaluatie op grote lijnen, het tweede deel geeft een activiteitenoverzicht toegespitst op de belangrijkste werksporen uit de voorbije jaren. Begin 2017 start de derde samenwerkingsovereenkomst.

JE VINDT
HIER DE EVALUATIE
2012 – 2015

EN HIER EEN
OVERZICHT VAN DE
THEMA'S 2017 – 2021.

WORKSHOPS 'GIS, MEER DAN EEN KAARTJESGENERATOR'

De workshopreeks 'Meten, weten en beleid' van 2015 sloot af met een workshop rond GIS. Deze leerde dat GIS een dynamisch en interactief instrument is met een grote 'integratiecapaciteit', dat ook inzetbaar is voor terreinwerkers, communicatie, dossierafhandeling, beleidsvoorbereiding- en rapportering. Die vaststelling was in 2016 aanleiding voor een reeks workshops, gericht tot GIS-medewerkers maar ook collega's in uiteenlopende beleidsdomeinen: wonen, veiligheid, zorg, onderwijs,...

'GIS, meer dan een kaartjesgenerator' bestond uit 3 workshops rond de thema's demografie en capaciteit, openbaar domein en organisatie van de dienstverlening en werd gerealiseerd in samenwerking met de GIS-coördinatoren van de steden Aalst, Antwerpen, Gent en Leuven.

JE VINDT HIER DE
PRESENTATIES VAN
DE 3 WORKSHOPS.

De werkgroep OBMI die in 2015 op initiatief van het secretarissenoverleg centrumsteden van start ging, kwam op 20 april, 5 september en 5 december 2016 bijeen. Het document in bijlage geeft een overzicht van de werkzaamheden van de werkgroep sinds de start.

JE VINDT
HET OVERZICHT
HIER.

WERKGROEP 'O(MGEVING) B(ELEID) M(ANAGEMENT) INFORMATIE'

Op vraag van de werkgroep OBMi werd een workshop georganiseerd rond het verwerken van kadastragegevens. In de voormiddag werden twee methodes (SPSS en FME) voor de verwerking en de analyse van kadastragegevens toegelicht en vergeleken. In de namiddag konden de deelnemers de analysemethodes uittesten op de eigen kadastragegevens. De steden Antwerpen en Gent stonden in voor de begeleiding.

JE VINDT HIER
DE PRESENTATIE IN
VERBAND MET SPSS

EN HIER
IN VERBAND
MET FME.

WORKSHOP 'KADASTERDATA ZELF VERWERKEN'

Een datawarehouse kan omschreven worden als een virtueel magazijn met dossierkasten. Elke dossierkast bevat laden met daarin telkens een reeks samengestelde dossiers die bewust en gestructureerd zijn samengesteld. Bij het opbouwen en ontwikkelen van zo een magazijn dienen veel bouwstenen en aandachtspunten in rekening gebracht te worden om tot een succesvolle implementatie te leiden. In 2016 werden de bouwstenen geïnventariseerd en gedocumenteerd. In 2017 wordt dit thema verder uitgediept.

JE VINDT DE TEKST HIER.

DRAAIBOEK VOOR DE ONTWIKKELING VAN EEN DATAWAREHOUSE

123

SEMINARIE 'PROJECT- ONTWIKKELING: FINANCIËLE HAALBAARHEID VOOR DUMMIES'

Ruimtelijke planners beschikken over weinig houvast als projectontwikkelaars tijdens overleg of onderhandelingen argumenten op tafel gooien om de voorschriften en kwaliteitseisen van de stad als financieel onhaalbaar te bestempelen. Het seminarie van 18 april had tot doel ruimtelijke planners beter te wapenen in het beoordelen of die financiële argumenten al dan niet terecht zijn. Philip Borremans, (PMV) lichtte de verschillende elementen van financiële haalbaarheid bij projectontwikkeling toe: productmix, kosten, opbrengsten, risico,...evenals de specifieke randvoorwaarden: bodemsanering, onroerend erfgoed, stedenbouwkundige lasten, enz.

**JE VINDT
HIER DE PRESENTATIE.**

WEBSITE 'TIJDELIJK ANDERS GEBRUIKEN'

Het Kenniscentrum bestudeerde in 2015 aan de hand van binnen- en buitenlandse voorbeelden de condities waaronder tijdelijke invullingen in Vlaanderen een volwaardig instrument kunnen worden. De resultaten werden begin 2016 verwerkt tot een website. Met deze kennisbank wil het Kenniscentrum potentiële initiatiefnemers de mogelijkheid bieden om zich te verdiepen in de kansrijke opties voor tijdelijk gebruik van gronden en panden. De website behandelt mogelijke functies, kritische succesfactoren, vereist wetgevend kader, kostprijs, rol van lokale overheden, administratieve vereisten,... Daarnaast bevat hij intussen 128 gedocumenteerde cases.

JE VINDT
DE WEBSITE HIER.

A photograph of children in a hot tub. In the foreground, a young girl with wet hair is smiling broadly. Behind her, another girl is looking towards the camera. In the background, through the glass of the hot tub, other children are visible. The hot tub has a wooden frame and a blue interior.

STUDIENAMIDDAG 'TIJDELIJK ANDERS GEBRUIKEN'

Gebiedsontwikkeling is in binnen- en buitenland in transitie. Vijftien jaar geleden werden gebiedsontwikkelingen nog in hoge mate centraal aangestuurd door lokale overheden die een masterplan uitrolden. De afgelopen jaren gebeurt ontwikkeling steeds meer in overleg met diverse partijen en bewonersgroepen die de ontwikkeling stapsgewijs mee vorm geven. Steeds vaker ook wachten burgerorganisaties het langdurige (voor)ontwerp- en planproces niet meer af om projectvoorstellen te doen en een terrein of gebouw te claimen voor wijk- en buurtbehoeften en de braakgrond of leegstand met een tijdelijke invulling in te vullen. De kleurrijke en dikwijls ook succesrijke projecten wekken steeds meer de belangstelling van overheden en private grond- en gebouweigenaars. Het concept 'tijdelijk gebruik' introduceert een flexibel, strategisch (participatie) instrument voor interventies van korte duur die tegen lage kost een tastbare sociale, economische en/of culturele meerwaarde voor de omgeving helpen realiseren. Wanneer de overheid ze valideert en partieel integreert in de definitieve bestemming, betekenen ze vaak ook een reële meerwaarde voor de ontwikkeling op lange termijn. Op 23 februari wijdde het Kenniscentrum een studienamiddag aan het thema.

**JE VINDT HIER
ALLE PRESENTATIES
VAN DE STUDIEDAG.**

LOKALE BEGELEIDINGSTRAJECTEN HAALBAARHEIDS- ONDERZOEKEN HERBESTEMMING PAROCHIEKERKEN

Het vinden van zinvolle en betaalbare bestemmingen voor kerken ligt niet voor de hand. Bovendien is het belangrijk dat transformaties van kerken niet alleen doordacht maar ook op een gevoelige en kwalitatieve manier gebeuren. Veel lokale betrokkenen ontwikkelen nu al suggesties, visies of parochiekerkenplannen. Maar vooral de stap naar effectieve uitvoering blijkt niet vanzelfsprekend. Vaak rijzen twijfels over de realiteitszin, haalbaarheid en duurzaamheid van de ideeën.

Het Projectbureau 'Herbestemming Kerken' wil hier een antwoord op bieden. Het onderzoekt aan de hand van ontwerpen en financiële simulaties of het project op een kwalitatieve en verantwoorde manier te realiseren valt. Gemeentebesturen en kerkbesturen kunnen op basis daarvan op korte termijn gefundeerde beslissingen nemen. In 2016 werden 3 projectoproepen gelanceerd. De selectie van de dossiers uit oproep 1 en 2 zijn intussen afgerond. De website herbestemming kerken werd aangevuld met nieuwe cases.

JE VINDT HIER
INFORMATIE
OVER HET
PROJECTBUREAU

HIER EEN
OVERZICHT VAN
IN 2016 BEGELEIDE
DOSSIERS

EN HIER
DE WEBSITE
HERBESTEMMING
KERKEN

EUROPA

Europa is geen buitenland meer. Het verscherpt toezicht van de Europese Commissie op onze begroting, de voorstellen van richtlijn m.b.t. overheidsopdrachten, luchtkwaliteit, geluid... Het zijn enkele voorbeelden van de manier waarop de EU de beleidsruimte van de centrumsteden beïnvloedt. Vanuit die vaststelling werkt het Kenniscentrum rond drie prioriteiten: de verdere uitbouw van expertise inzake fondsenwerving, kennisopbouw rond nieuw Europees beleid gekoppeld aan een sterkere positionering van de centrumsteden op het Europese forum, en tot slot het versterken van het Europabewustzijn binnen de eigen stadsorganisatie.

**JE VINDT HIER EEN
OVERZICHT VAN
ALLE INITIATIEVEN.**

DATABANK INSTRUMENTEN LOKAAL WOONBELEID

In 2011 ontwikkelde het Kenniscentrum samen met de centrumsteden een databank die een overzicht geeft van het wooninstrumentarium ingezet door elk van de centrumsteden. Elke stad documenteerde per thema de instrumenten waarvan zij gebruikmaakt, aangevuld met reglementen, brochures, linken naar haar website,... De opbouw van de databank laat toe per centrumstad of per thema informatie op te vragen. Uit de gebruikersregistratie blijkt dat de databank na al die jaren nog massaal geraadpleegd wordt, daarom wordt ze nog steeds halfjaarlijks geactualiseerd door de woonambtenaren van de centrumsteden en/of hun OCMW – collega's.

**JE VINDT HIER DE DATABANK
INSTRUMENTEN LOKAAL
WOONBELEID.**

An aerial photograph of a coastline, likely in the Netherlands, showing a large bay and surrounding land. A white callout box is overlaid on the bottom left of the image.

LOKALE BEGELEIDINGSTRAJECTEN TRAKSIS

In 2013 ontwikkelde VITO een referentiekader voor stedelijke transitie-initiatieven. TRAKSIS, intussen ook een webtool, heeft tot doel gebruikers een leidraad te bieden om stap voor stap na te gaan hoe de transitiedynamiek in projecten kan versterkt worden. Elk van de centrumsteden en de VGC konden aansluitend opteren voor een TRAKSIS-coachingtraject toegespitst op één stedelijk duurzaam project naar keuze. Die lokale TRAKSIS-coachingtrajecten werden in 2016 afgerond.

**JE VINDT HIER HET
EINDRAPPORT VAN DIE
BEGELEIDINGSTRAJECTEN
DOOR VITO.**

HET KENNISCENTRUM ALS GESPREKSPARTNER VOOR DE VLAAMSE REGERING EN DE MINISTER BEVOEGD VOOR STEDENBELEID EN HAAR ADMINISTRATIE

Het Kenniscentrum volgt de ministeriële initiatieven op het niveau van de Vlaamse Regering. In 2016 werd het Kenniscentrum uitgenodigd om deel te nemen aan een aantal initiatieven van de Vlaamse overheid en ging het op die uitnodigingen in.

JE VINDT HIER
EEN OVERZICHT.

TREFDAG SOCIAAL 2016

LEZING 'NIET CHILLEN, MAAR SKILLEN' DOOR HENK OOSTERLING

Tijdens de VVSG Trefdag Sociaal op 26 april organiseerde het Kenniscentrum naar goede gewoonte een lezing op maat van de steden. Henk Oosterling, aanjager van de stichting Rotterdam Vakmanstad, ontvouwde zijn ontwikkelingsstrategie om achterstandswijken in Rotterdam-Zuid weer vakmanschap en zelftrots bij te brengen, en dat via de opleiding van jongeren. In 2007 startte het project op de openbare basisschool Bloemhof, een school met heel wat problematische schoolloopbanen. Daar introduceerde men vier extra vakken - judo, filosofie, koken, ecologie en tuinieren - met als doel kinderen een meer actieve houding bij te brengen. Toen na vier jaar bleek dat de school beter scoorde dan het landelijk gemiddelde, werd de aanpak uitgerold naar andere scholen en naar het beroepsonderwijs. In het curriculum van het middelbaar beroepsonderwijs werd een 'Vakwerf' opgenomen, extra modules die 14- tot 19-jarigen skills bijbrengen die hen beter equiperen voor de nieuwe circulaire economie. Een 'Vakhuis' voor 12- tot 14-jarigen opende het project ook naar de wijk.

JE VINDT
HIER DE PRESENTATIE

VOEDSELCONGRES VVSG
LEZING 'DE EETBARE STAD: IF YOU EAT, YOU'RE IN!' DOOR INCREDIBLE EDIBLE

'Ongelooflijk eetbaar' is een stadslandbouwproject, in 2007 door bewoners van het stadje Todmorden gestart, met als doel mensen bij elkaar te brengen door middel van acties rond lokaal voedsel. Op alle openbare plekken werden bloemen en struiken vervangen door groenten en fruit, en onderhouden door vrijwilligers. Rijpe groenten en fruit mochten door iedereen geplukt worden en meegenomen naar huis. Incredible Edible richtte ook een opleidingscentrum op voor kinderen en jongeren om te leren tuinieren en groenten kweken. Campagnes, markten en evenementen stimuleerden mensen om hun voedsel zoveel mogelijk lokaal te kopen. De Incredible Edible-aanpak kreeg sinds de oprichting in talloze steden en gemeenten navolging, met 120 officiële Incredible Edible-groepen in het Verenigd Koninkrijk en meer dan 700 groepen wereldwijd, verenigd in het Incredible Edible Network. Naar aanleiding van de 'Lokale voedseldag' van VVSG op 30 september nodigde het Kenniscentrum medestichtster Mary Clear uit. Onder de titel 'De eetbare stad: If you eat, you're in!' lichtte ze het succes toe van de Incredible Edible-beweging, en de voordelen die de eetbare stad ecologisch, economisch en sociaal biedt.

JE VINDT HIER
DE PRESENTATIE

Incredible Edible
Todmorden

Food To

Share

COMMUNICATIE

Door de veelheid aan partners en thema's in het stedelijk veld is het voor de Vlaamse steden niet altijd eenvoudig om in de enorme stroom informatie hoofd- en bijzaak van elkaar te onderscheiden. Het Kenniscentrum wil hen daarom ondersteunen bij het filteren en structureren van deze informatietoevloed. Via uiteenlopende digitale instrumenten wil het Kenniscentrum daarnaast ook zelf actief communiceren met haar verschillende partners en stakeholders.

**JE VINDT HIER
EEN OVERZICHT VAN
ALLE INITIATIEVEN.**

AFREKENING 2016

Het Kenniscentrum heeft in 2016 haar werking gefinancierd met een budget van 326.028,04 euro.

JE VINDT HIER
DE AFREKENING

Colofon

redactie Kenniscentrum Vlaamse Steden

vormgeving Zeppo

foto's
Coverbeeld: © mons2015
Pagina 2: © Phil Roeder
Pagina 3: © slinkachu
Pagina 4: © nl.depositphotos.com
Pagina 5: © Candebat Drew
Pagina 6: © Harvard Business Publishing
Pagina 7: © commons.wikimedia.org
Pagina 8: © Luis Ribelles
Pagina 9: © Uitzomeren 2015
Pagina 10: © Griet Celen
Pagina 11: © Alain Schroeder (European Communities 2004)
Pagina 12: © studioglobo.be
Pagina 13: © Phil Whitehouse / CC BY 2.0
Pagina 14: © Griet Celen
Pagina 15: © NIVOZ
Pagina 16: © Incredibly Edible Dunbar and District
Pagina 17: © Colin Mutchler
Pagina 18: © fotolia

Er is geen moeite gespaard om de auteursrechten van het fotomateriaal te traceren, wanneer u echter denkt rechthebbende te zijn gelieve dan de uitgever te contacteren.

v.u. Linda Boudry, Kenniscentrum Vlaamse Steden
Paviljoenstraat 9, 1030 Brussel